

جمهوری اسلامی ایران

Islamic Republic of Iran

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

استاندارد ملی ایران

۸۲۳۴

چاپ اول

ISIRI

8234

1 st. Edition

نساجی - نخ یکسره تکسچره - تعاریف

Textiles – Textured filament yarn - Definitions

« بسمه تعالی »

آشنایی با مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب قانون، تنها مرجع رسمی کشور است که عهده دار وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) میباشد.

تدوین استاندارد در رشته های مختلف توسط کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان مؤسسه، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط با موضوع صورت میگیرد. سعی بر این است که استانداردهای ملی، در جهت مطلوبیت ها و مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فنی و فن آوری حاصل از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع شامل: تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، بازرگانان، مراکز علمی و تخصصی و نهادها و سازمانهای دولتی باشد. پیش نویس استانداردهای ملی جهت نظرخواهی برای مراجع ذینفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال میشود و پس از دریافت نظرات و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که توسط مؤسسات و سازمانهای علاقمند و ذیصلاح و با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می شود نیز پس از طرح و بررسی در کمیته ملی مربوط و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی چاپ و منتشر می گردد. بدین ترتیب استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد مندرج در استاندارد ملی شماره (۵) تدوین و در کمیته ملی مربوط که توسط مؤسسه تشکیل میگردد به تصویب رسیده باشد. مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد میباشد که در تدوین استانداردهای ملی ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندیهای خاص کشور، از آخرین پیشرفتهای علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی استفاده می نماید.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون به منظور حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردها را با تصویب شورای عالی استاندارد اجباری نماید. مؤسسه می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استانداردها کالاهای صادراتی و درجه بندی آنرا اجباری نماید.

همچنین بمنظور اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمانها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و گواهی کنندگان سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاهها و کالیبره کنندگان وسایل سنجش، مؤسسه استاندارد اینگونه سازمانها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران مورد ارزیابی قرار داده و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آنها اعطا نموده و بر عملکرد آنها نظارت می نماید. ترویج سیستم بین المللی یکاها، کالیبراسیون وسایل سنجش تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی از دیگر وظایف این مؤسسه می باشد.

نشانی مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران : کرج - شهر صنعتی، صندوق پستی ۱۶۳-۳۱۵۸۵

دفتر مرکزی : تهران - ضلع جنوبی میدان ونک، صندوق پستی ۶۱۳۹-۱۴۱۵۵

تلفن مؤسسه در کرج: ۰۲۶۱-۲۸۰۶۰۳۱-۸

تلفن مؤسسه در تهران: ۰۲۱-۸۸۷۹۴۶۱-۵

دورنگار: کرج ۰۲۶۱-۲۸۰۸۱۱۴ - تهران ۰۲۱-۸۸۸۷۰۸۰ - ۸۸۸۷۱۰۳

بخش فروش - تلفن: ۰۲۶۱-۲۸۰۷۰۴۵ - دورنگار: ۰۲۶۱-۲۸۰۷۰۴۵

پیام نگار: Standard @ isiri.or.ir

بهاء: ۳۷۵ ریال

	Headquarters :	Institute Of Standards And Industrial Research Of Iran
	P.O.Box:	31585-163 Karaj – IRAN
	Tel:	0098 261 2806031-8
	Fax:	0098 261 2808114
	Central Office :	Southern corner of Vanak square, Tehran
	P.O.Box:	14155-6139 Tehran-IRAN
	Tel:	0098 21 8879461-5
	Fax:	0098 21 8887080, 8887103
	Email:	Standard @ isiri.or.ir
	Price:	375 RLS

کمیسیون استاندارد «نساجی» – نخ یکسره تکسپره – تعاریف»

رئیس

محدث مجتهدی، محمدرضا
(دکترای نساجی)

اعضاء

اطلسی، شهلا
(لیسانس فیزیک)

بدر، فیروزه

(لیسانس مهندسی نساجی)

توانایی، حسین

(دکترای نساجی)

جمالی، حمیدرضا

(لیسانس مهندسی نساجی)

دانایی، محمد

(لیسانس مهندسی نساجی)

عباسی محقق، اعظم

(لیسانس مهندسی نساجی)

فرخی، نیلوفر

(لیسانس مهندسی نساجی)

دبیر

عرفانی تبار، میترا

(لیسانس مهندسی نساجی)

سمت یا نمایندگی

دانشگاه صنعتی امیرکبیر

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مرکز تحقیقات فیزیک نساجی

دانشگاه صنعتی اصفهان

وزارت صنایع و معادن

شرکت آریانسج

شرکت مشاورین نیک تکس

شرکت پارسیلون

اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی استان مرکزی

پیش‌گفتار

استاندارد «نساجی - نخ یکسره تکسچره - تعاریف» که پیش‌نویس آن توسط کمیسیون‌های مربوط تهیه و تدوین شده و در یکصد و شصت‌مین جلسه کمیته ملی استاندارد پوشاک و فرآورده‌های نساجی و الیاف مورخ ۱۳۸۴/۶/۶ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدیدنظر خواهد شد و هرگونه پیشنهادی که برای اصلاح یا تکمیل این استانداردها ارائه شود، در هنگام تجدیدنظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین برای مراجعه به استانداردهای ایران باید همواره از آخرین تجدیدنظر آنها استفاده کرد.

در تهیه و تدوین این استاندارد سعی شده است که ضمن توجه به شرایط موجود و نیازهای جامعه در حد امکان بین این استاندارد و استاندارد ملی کشورهای صنعتی و پیشرفته هماهنگی ایجاد شود. منبع و ماخذی که برای تهیه این استاندارد به کار رفته به شرح زیر است:

ISO 10132: 1993 Textiles- Textured filament yarn – Definitions

نساجی - نخ یکسره تکسچره - تعاریف

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد تعیین واژه‌ها و تعاریف برای نخ‌های یکسره تکسچره می‌باشد.

۲ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات و/یا واژه‌ها با تعاریف زیر به کار می‌رود:

۱-۲ حجم بودن (bulk)

حجم بودن عبارتست از حجم واحد جرم نخ در شرایط استاندارد.

۲-۲ قدرت پوشانندگی (covering power)

میزان پوشش‌دهی شیء زیرین توسط منسوج می‌باشد. قدرت پوشانندگی بیان‌کننده میزان پوششی است که توسط نخ‌های متشکله در پارچه ایجاد می‌شود.

۳-۲ موج (crimp)

منظور حالت موجی نخ یکسره تکسچره است. این ویژگی می‌تواند بصورت عددی، برحسب ازدیاد طول موج بیان گردد.

یادآوری ۱ - منظور موج دار بودن است که به اختصار «موج» گفته شده است.

یادآوری ۲ - کلمه «crimp» جمع، فرویاچین نیز گفته می‌شود.

۱۴-۲ جمع شدگی موج (crimp contraction)

جمع شدگی نخ یکسره تکسچره بواسطه گسترش موج^۱ می باشد که به صورت درصدی از طول اولیه نخ تعیین می گردد. این امر با اندازه گیری طول های نخ در حالت جمع شده و صاف شده تحت کشش معین انجام می پذیرد.

۵-۲ ازدیاد طول موج (crimp elongation)

افزایش طول نخ یکسره تکسچره پس از گسترش موج نخ در حالت صاف شده را گویند. که به صورت درصدی از طول صاف شده نخ تعیین می شود. این طول ها تحت کشش معین اندازه گیری می شوند.

۶-۲ فراوانی موج (crimp frequency)

تعداد موج در واحد طول نخ یکسره تکسچره است. روش های مختلفی برای تعیین تعداد موج متداول می باشد که بر اساس تمام یا نصف موج ها و بر پایه طول صاف شده یا صاف نشده استوار است. بنابراین در اعلام فراوانی موج لازم است که این اساس ذکر گردد.

۷-۲ موج زنده (crimp liveliness)

تمایل نخ یکسره موجدار به گسترش موج های آن بلافاصله پس از کاهش کشش اعمال شده می باشد.

۸-۲ برگشت موج (crimp recovery)

قابلیت برگشت نخ یکسره تکسچره به طول اولیه موجدار پس از اعمال کشش می باشد.

۹-۲ سختی موج (crimp rigidity)

قابلیت نخ یکسره تکسچره به حفظ موج پس از برگشت از حالت کشش می باشد. سختی موج نشاندهنده پتانسیل حجیم بودن نخ نیز می باشد.

۱۰-۲ پایداری موج (crimp stability)

1- Crimp development

نسبت بین مقادیر موج نخ یکسره تکسچره قبل وبعد از عملیات مکانیکی استاندارد شده می باشد .

۱۱-۲ موج نهان (latent crimp)

موجی است که می تواند در اثر عملیات حرارتی یا تحت کشش قرار دادن و متعاقباً رها سازی، بوجود آید.

۱۲-۲ درصد موج (percentage crimp)

اختلاف بین طول های صاف شده و موج دار نخ یکسره تکسچره است که به صورت درصد نسبت به طول نخ صاف شده تعیین می گردد. این طول ها تحت کشش معین اندازه گیری می شوند.

۱۳-۲ جمع شدگی (shrinkage)

کاهش طول نخ یکسره تکسچره بر اثر عملیات معین است که بصورت درصدی نسبت به طول نمونه عمل نشده تعیین می گردد. طول نخ قبل، همزمان و پس از عملیات، تحت کشش معین اندازه گیری می شود.

۱۴-۲ تاب زنده (twist liveliness)

تمایل نخ یکسره تکسچره شده توسط تاب را به برگشت به حالت تابیده شده نشان می دهد.

